

FEDERALNI PRAVOSUDNI CENTAR

Obrazovanje i istraživanje za Federalne sudove Sjedinjenih Država

Federalni pravosudni centar (Federal Judicial Center, FJC) je obrazovni i istraživački centar za federalno pravosuđe Sjedinjenih Država. FJC je nezavisna vladina agencija u okviru ogranka federalnog pravosuđa koju direktno finansira Kongres.

Istorijat

Kongres je osnovao Federalni pravosudni centar 1967. godine, u periodu pravosudne istorije Sjedinjenih Država koji je obeležen rastućim interesovanjem za korišćenje kvantitativnih istraživanja i stalnog obrazovanja kako bi se poboljšala pravosudna administracija, kao i rukovođenje velikim brojem sudskih predmeta. Predstavnici federalnog pravosuđa, uključujući i tadašnjeg vrhovnog sudiju Earl Warren-a, uvideli su važnost istraživanja, planiranja i obrazovanja za dugoročnu efektivnost sudova i predložili da Kongres osnuje organizaciju u okviru ogranka pravosuđa, koja bi bila odgovorna za ove zadatke.

Misija

FJC nudi obrazovanje i obučavanje sudija i zaposlenih u federalnim sudovima. FJC takođe koordinira obrazovne programe za federalne javne braniocce koji zastupaju siromašne krivične optuženike u federalnom sudu. (Ministarstvo Pravosuđa Sjedinjenih Država obučava federalne javne tužioce.) Istraživačko odeljenje FJC-a sprovodi empirijske studije i eksplorativno istraživanje iz različitih aspekata pravosudne administracije, uključujući rukovođenje sudskim predmetima, alternativno rešavanje sporova, i predlaganje amandmana o pravilima federalnog postupka. Ove istraživačke aktivnosti često informišu o razvoju obrazovnog programa FJC-a.

Struktura

FJC radi pod generalnim rukovodstvom svog Odbora, kojim predsedava Vrhovni sudija Sjedinjenih Država, zajedno sa sedam federalnih sudija koji se biraju na četiri godine od strane Sudsko-konferencija Sjedinjenih Država. Direktor Administrativne službe sudova SAD-a član je Odbora FJC-a po službenoj dužnosti (*ex-officio*). Odbor utvrđuje propise i savetuje po pitanju

Administrativna služba sudova Sjedinjenih Država osnovana je 1939. godine kako bi nadgledala administraciju budžeta pravosudnog ogranka, prikupljanje statističkih podataka, inovaciju propisa, kao i zakonodavne odnose. Umesto da dodeli odgovornost vezanu za obrazovanje Službi za administraciju, Kongres je osnovao FJC kao posebnu agenciju za pravosuđe, i na taj način odvojio zadatke vezane za istraživanje i obrazovanje od odgovornosti vezanih za donošenje propisa, i time zaštitio finansiranje tih zadataka od potreba svakodnevnog sudskog poslovanja.

Kongres je 1992. godine izmenio zakonodavni propis o FJC-u kako bi ovlastio FJC da služi kao resurs stranim sudovima. Služba za međunarodne pravosudne odnose pruža informacije federalnim vladinim agencijama i drugim organizacijama iz oblasti međunarodnog pravosudnog razvoja, i takođe pruža informacije federalnom pravosuđu o praksi i procedurama u drugim zemljama koje mogu poboljšati pravosudnu administraciju u Sjedinjenim Državama.

FJC ne obučava sudije državnih sudova i osoblja niti im pruža usluge.

programa i istraživačkih projekata, a nije angažovan u svakodnevnim poslovima FJC-a.

Odbor imenuje Direktora i zamenika direktora FJC-a. Prema tradiciji, direktor je federalni sudija Sjedinjenih Država koji se odriče svojih sudskih dužnosti dok služi kao direktor. Ne postoji zakonska dužina mandata direktora, mada tipično, najveći broj direktora je do sada služio oko četiri godine.

FJC broji oko 125 zaposlenih, uključujući advokate, stručnjake za obrazovanje, istraživače sa diplomama prava i društvenih nauka, kao i stručnjake za medije, publikacije i informatičku tehnologiju. Odeljenje za obrazovanje radi u saradnji sa savetodavnim komisijama koje čine sudije i sudsko osoblje.

Finansiranje

Godišnji budžet koji ima na raspolaganju, FJC koristi za troškove programa (uključujući putovanja za učesnike, smeštaj i obroke), za tehnologiju učenja na daljinu, plate osoblja i za druge operativne potrebe. Ove fondove Kongres direktno dodeljuje („doznačava“) FJC-u. Kongres je osnovao

Pravosudno obrazovanje

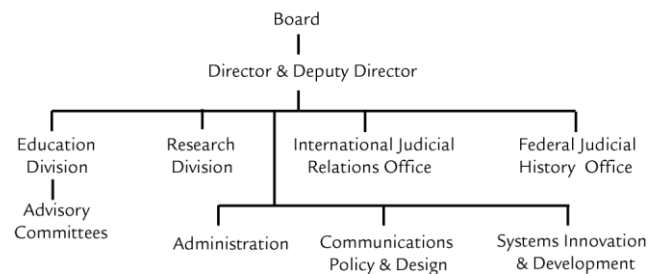
Federalne sudije predsedavaju raznim sudskim parnicama građanske i krivične prirode čiji su predmeti od građanskih prava i intelektualne svojine do teških povreda vezanih za narkotike i privredna krivična dela. FJC kreira programe pravosudnog obrazovanja i materijale koncipirane da pomognu sudijama da nadgledaju sve veći broj predmeta, a u isto vreme, da budu u toku sa relevantnim dostignućima u oblasti prava, nauke i tehnologije.

Odeljenje za obrazovanje nudi seminare za orijentaciju novoizabranih sudija, kao i kontinuirane programe za pravosudno usavršavanje. Fokus programa i štampanog materijala je praktična primena. Umesto da rade po standardnim, školskim, pravnim programima, FJC redovno ažurira kurseve u skladu sa novim dostignućima u pravu i sudskoj praksi.

Pravnici za sudsko obrazovanje planiraju i koordiniraju seminare, pri čemu se često konsultuju sa savetodavnim komisijama federalnih sudija, sudskim administratorima, a u nekim slučajevima i pravicima koji primenjuju pravo u praksi. Presentacije drže federalne sudije sa specijalizacijom u određenoj oblasti, kao i akademici i pravnici, a ponekad, presentacije daje i osoblje FJC-a. FJC vodi računa da programi budu balansirani, da se prezentiraju sva legitimna gledišta relevantna za tematiku koja se pokriva na seminarskoj radionici. Predavači nude svoje usluge na volonterskoj bazi i kompenzaciju primaju samo za nastale troškove, a predavači koji nisu sudije primaju i manji honorar.

Ne postoje obavezni standardi edukacije za federalne sudije, ali većina njih koristi usluge koje

FJC Organizational Chart

posebnu Fondaciju federalnog pravosudnog centra koji odlučuje da li želi da prihvati privatne donacije za pomoć poslovanja FJC-a. Fondovi fondacije, iako važni, koriste se za pokrivanje samo malog dela sveukupnih izdataka FJC-a.

nudi FJC. FJC snosi troškove pohađanja seminara (putne troškove, smeštaj i obroci).

Programi za orijentaciju

Da bi se federalne sudije imenovali na mesto dužnosti, ne postoje specijalni ispiti ili kursevi, a njihova orijentacija nakon stupanja na dužnost je relativno kratka. Pre svog sudijskog imenovanja, ove sudije su već imale značajno iskustvo kao advokati (u privatnoj ili u državnoj praksi), a u nekim slučajevima, kao članovi državnog pravosuđa ili nižih federalnih sudova. Novoizabranim sudijama FJC šalje širok izbor obrazovnih publikacija i video materijala i poziva ih da učestvuju na dva jednonedeljna kursa za orijentaciju. Programi za orijentaciju su usmereni na veštine koje su jedinstvene za presuđivanje: praksa u građanskom i krivičnom presuđivanju, rukovođenje sudskim predmetima, sudska etika, pisanje objašnjenja, a za oblasne sudije, i procedura donošenja krivičnih presuda. Suštinsko pravo koje se pokriva tokom procesa orijentacije ograničava se na složene oblasti statutarnog i ustavnog prava, koje se često pojavljuje u federalnim parnicama (uključujući diskriminaciju zapošljavanja, kao i habeas corpus). Nove sudije se uzdaju u svoje samostalno pravno istraživanje kako bi savladali druge oblasti zakona koje su im nepoznate.

Prva faza ciklusa orijentacije odvija se u roku od nekoliko meseci nakon imenovanja sudije i tipično uključuje osam do dvanaest novih sudija – učesnika. Program koristi model mentora: dvojica iskusnih sudija vode diskusiju tokom cele nedelje. Za vreme programa, učesnici gledaju video materijal vezan za orijentaciju koji je pripremio FJC, a koji

obuhvata teme kao što su rukovođenje krivičnim predmetima, vođenje postupka pred porotom i odlučivanje na osnovu dokaza. Ove video prezentacije daju svim sudijama opšti uvod na svaku temu i predstavljaju početnu tačku za grupnu diskusiju koju vode sudije-mentori. Diskusije su neformalne i nestrukturirane, što omogućava učesnicima da postavljaju pitanja koja odražavaju njihova interesovanja i potrebe. Ovaj orijentacioni program za federalne okružne sudije takodje uključuje i posetu federalnom zatvoru, što omogućava novim sudijama da iz prve ruke imaju uvid u uslove s kojima će se suočiti optuženi kad im se bude sudilo.

Druga faza orijentacije se održava u Obrazovnom centru FJC-a, u zgradi za pravosuđe u Vašingtonu po imenu Thurgood Marshall Federal Judiciary Building, a prisustvuju joj dve ili tri grupe iz prethodnih programa orijentacije. Tokom jednonedeljnog kursa, predavanja pokrivaju različite teme, uključujući građanske parnice, diskriminaciju na poslu, rukovođenje sudskim predmetima, odnos sa medijima i etiku. Programi orijentacije za sudije apelacionog suda imaju sličnu strukturu, ali različit sadržaj.

Kontinuirano sudsko obrazovanje

Kontinuirani programi sudskog obrazovanja pri FJC-u su raznovrsni, a obuhvataju specijalizovane seminarske radionice iz oblasti kao što su intelektualna svojina, zakon o zaposlenju, zakon o zaštiti čovekove sredine, pravo i tehnologija, kao i programi veštine posredovanja. FJC nudi ove dvodnevne i trodnevne seminare za oblasne i apelacione sudije, stečajne sudije, ili pomoćne sudije širom Sjedinjenih Država, često u kooperaciji sa drugim institucijama, kao što su pravni fakulteti. Takođe, svakih dvanaest meseci, niz nacionalnih ili regionalnih seminara pokrivaju širok spektar zakonskih tema i sudskih veština, često uključujući i prikaz skorašnjih odluka Vrhovnog suda Sjedinjenih Država, nove zakonske trendove, novosti u etici, korišćenje automatizacije, kao i manje tradicionalna predavanja kao što su istorija prava, ili zakon i literatura.

FJC takođe nudi programe za predsednike sudova (koji su odgovorni za upravljanje u svom okrugu ili svojoj oblasti) o liderskim i upravljačkim veštinama i specijalne seminare o timskom radu za predsednike sudova i njihove glavne sudske administratore.

Obrazovanje na daljinu

Pored obrazovnih seminara i konferencija uživo, FJC pruža informacije sudijama putem obrazovnih

publikacija na daljinu, putem televizijskih prenosa, video materijala i interneta.

FJC izrađuje raznovrsne publikacije, uključujući praktične vodiče, kratke monografije iz oblasti suštinskog prava, pamflete o pisanju pravnih objašnjenja i priručnika. U nekim slučajevima, savetodavne grupe sudija daju svoje komentare u toku procesa planiranja i sastavljanja nacрта. Publikacije uključuju *Priručnik za oblasne sudije SAD-a (Benchmark for U.S. District Court Judges)*, praktični vodič za sporove u fazama pre suđenja i tokom suđenja, kao što su krivična optužnica, izbor porote, i praksa davanja predloga. U *Vodiču za rukovođenje sudskim predmetima kod alternativnog rešavanja sporova (Guide to Judicial Management of Cases in Alternative Dispute Resolution)* razmatraju se slučajevi sa alternativnim rešavanjem sporova, različite metode alternativnog rešavanja sporova, i pitanja koja mogu da iskrsnu u toku procesa alternativnog rešavanja sproveda. *Priručnik vezan za naučnu evidenciju (Reference Manual on Scientific Evidence)* pomaže sudijama da razumeju naučne i tehnološke teme o kojima stručnjaci svedoče na federalnim sudskim sporovima, kao što su statistika, medicinsko svedočenje i dokazi o DNK.

FJC takođe pravi obrazovni video za sudije, uključujući i programe koji se prenose na Mrežu federalne pravosudne televizije (Federal Judicial Television Network, FJTN). FJC je počeo praviti obrazovne video programe 1980-ih godina kako bi dopunio program za orijentaciju i pružio informacije o razvoju u oblasti zakona i sudske prakse. 1998. godine FJC je pokrenuo FJTN u kooperaciji sa Administrativnom službom. FJTN prenosi informacione i obrazovne programe federalnim sudovima širom zemlje preko satelita,

FJC prenosi snimljene produkcije preko svoje mreže, kao i programe uživo u kojima sudije i sudsko osoblje sudova širom zemlje razgovaraju direktno s predavačima u studiju. Pravnici FCJ-a koji rade na obrazovanju sudija su napravili FJTN programe s različitim temama, uključujući i godišnji prikaz važnih slučajeva Vrhovnog suda Sjedinjenih Država, analiza novog zakona o terorizmu koji je donet kao posledica događaja od 11. septembra, kao i serijske programe o nauci u sudnici. Dvaputa mesečno, na svom web sajtu, FJC postavlja *FJTN Bulletin* (biltene), gde prikazuje raspored emisija i kratke preglede programa na mreži.

Takođe FJC sudijama pruža informacije preko svog web sajta na intranetu federalnih sudova, što je sredstvo za informisanje preko web-a koje je pristupačno samo federalnim sudijama i sudskom osoblju. Intranet sajt FJC-a nudi pristup FJC publikacijama, obaveštava o budućim seminarima i prenosima preko FJTN-a, o materijalima za program, i nudi specijalne stranice s vodičem i

primerima dokumenata na teme kao što su sudski proces za smrtnu kaznu i pronalazak dokaza elektronskim putem. Mnoge publikacije i obaveštajna sredstva FJC-a javnosti su dostupni na FJC-ovom web sajtu www.fjc.gov preko interneta

Evaluacija obrazovnog programa FJC-a

Na kraju svakog programa (uživo ili snimljenog), FJC traži od učesnika da ispune formular o evaluaciji, s namerom da se oceni delotvornost programa, štampanog materijala i predavača. Učesnicima se postavlja pitanje da li će im program možda pomoći u obavljanju posla, kao i da napišu svoje mišljenje o obuhvatnosti i sadržaju programa. FJC koristi ove informacije za planiranje budućih programa.

Obuka zaposlenih u federalnom sudu

FJC izrađuje programe i materijale za sudsko osoblje, uključujući sudske administratore, nadzornike za uslovno puštene na slobodu, kao i referente zadužene za poslove pre suđenja. Programi za obrazovanje zaposlenih podučavaju o tehnikama rukovođenja i specifičnim poslovnim veštinama, kao što je rukovođenje sudskim predmetima, te obuka za rukovođenje i upravljanje promenama. Za razliku od programa za sudije, većina FJC programa za zaposlene u sudu su putem obrazovanja na daljinu.

Stručnjaci za obrazovanje pri FJC, od kojih mnogi imaju diplome višeg stepena iz obrazovanja ili prava, izrađuju ove programe blisko sarađujući sa savetodavnim komisijama. Programi su izrađeni koristeći model za razvoj nastavnog plana koji uključuje izvođenje procene o potrebama za programom, saradnju sa stručnjacima iz odgovorajućih oblasti, kao i pilot testiranje novih programa. Programe za obuku zaposlenih FJC često drži u saradnji sa Administrativnom službom.

Veliki broj federalnih sudova uradio je opsežne lokalne programe za obučavanje, često u koordinaciji sa "stručnjacima za obuku pri sudu" (obično osoba zaposlena u sudu odgovorna za obuku pored drugih dužnosti koje obavlja). Obuku na sudu FJC podržava na razne načine, uključujući izvođenje seminara za obučavanje predavača i izrađujući nastavne programe i materijale za obučavanje sa predavačima i vodičima za učesnike, kao i uz audio-vizuelna pomagala.

Istraživanje

FJC provodi empirijsko i eksplorativno istraživanje iz različitih aspekata pravosudne prakse, sudske administracije i krivičnog suđenja. Istraživačko odeljenje, sa stručnim kadrovima koji poseduju

FJC ne daje ispite sudijama niti prati njihov rad radi evaluacije delotvornosti svog programa.

Učešće sudija iz drugih zemalja

FJC može dozvoliti sudijama iz drugih zemalja da prate obrazovne programe FJC-a kada je to prikladno i kada ima slobodnog mesta. Od stranih sudija se ne traži da plate upis, ali moraju sami finansirati i organizovati svoje putovanje, smeštaj u hotelu i obroke. FJC programi ne daju prikaz osnovnih elemenata pojedinih grana prava. Radije, programi se odnose na nove trendove i pitanja koja mogu predstavljati problem za sudije Sjedinjenih Država. Iz tog razloga, ti programi imaju ograničenu korist za strane posmatrače, osim što mogu da posluže kao primer tehnike obrazovanja koja se primenjuje i dizajna samog programa.

FJC nudi zaposlenima široki spektar obuke na daljinu, uključujući FJTN programe i on-line konferencije i priručnike. FJTN je važno sredstvo za pružanje informacija o strategijama za ispunjavanje radnih odgovornosti, kao i saznanje o novim dostignućima u sudskoj praksi. Na primer, FJTN-ova serija *Informisanje i širenje informacija u javnosti (Public Information and Outreach)*, koja je urađena u saradnji sa Administrativnom službom, opisuje ulogu sudskog osoblja i njegovog obrazovanje javnosti o radu sudova. Jedna druga FJTN-ova serija, *Od suda sudu (Court to Court)*, daje profil federalnih sudova širom zemlje, ispitujući "najbolju praksu" u rešavanju niza administrativnih pitanja. Drugi programi se odnose na razvoje tehnologije u sudnici, profesionalne etike i strategije nadzora zaposlenih. FJC često koristi multimedijalni pristup za obuku zaposlenih. Najpre se koristi prenos preko FJTN-a sa štampanim materijalima, a onda sledi on-line telefonski razgovor ili video konferencijua što omogućava zaposlenima u sudu da dublje razmotre problem zajedno sa instruktorom. Profesionalni institut za obrazovanje pri FJC-u (FJC's Professional Education Institute, PEI) nudi širkok nastavni plan i druge izvore pomoći sudskim radnicima u cilju razvoja njihovih liderskih i upravljačkih veština. PEI sadrži programe uživo, kao i on-line nastavni materijal i reference za vođe i za potencijalne vođe na svim nivoima. Mnogi sudovi su PEI inkorporisali u razvojne planove obrazovanja za svoje zaposlene.

interdisciplinarno obrazovanje iz oblasti prava i društvenih nauka, vrši implementaciju većine projekata na zahtev Sudske konferencije Sjedinjenih Država.

Istraživačke studije FJC-a Sudskoj konferenciji nude objektivne informacije kako bi joj pomogle da donese predloge za veliki broj novih sudskih mesta, da oceni posledice inovacija iz oblasti rukovođenja sudskim predmetima i oceni da li postoji potreba za donošenjem amandmana o pravilima sudskog postupka. Istraživanja FJC-a takođe pomažu sudijama da pronađu delotvorne i efikasne metode za rad na sudu i vođenje sudskih predmeta. FJC ne

Proučavanje istorije federalnih sudova

Jedan deo mandata FJC-a je da provodi istraživanje o istoriji pravosudnog ogranka. Taj posao radi Služba za istoriju federalnog pravosuđa. Podatke o pravosudnoj istoriji služba čuva preko interneta, uključujući i biografski imenik sa svim federalnim sudijama koji su izabrani na doživotnu funkciju, zatim čuva zakonodavnu istoriju svih federalnih

Međunarodni programi

Služba za međunarodne pravosudne odnose FJC-a koordinira kratke informacione brošure namenjene stranim delegacijama u poseti Sjedinjenim Državama i obezbeđuje materijale o Pravosudnom sistemu Sjedinjenih Država, kao i o radu FJC-a. Na zahtev stranih sudova ili organizacija za razvoj, FJC je napravio seminare o temama kao što su obrazovanje pravosudnog ogranka, sudska administracija, rukovođenje sudskim predmetima, alternativno rešavanje sporova i sudska etika. S ciljem pružanja tehničke pomoći, osoblje FJC-a

Da saznate više o Federalnom pravosudnom centru

Detaljnije informacije o FJC-u mogu se naći na web sajtu, www.fjc.gov. Ovaj web sajt sadrži rezultate odabranih istraživačkih projekata o poslovanju federalnog suda, procedurama i istoriji. Takođe, sa ovog web sajta mogu se presnimati mnoge publikacije FJC-a.

podržava određeni smer akcije niti inicira reformu. Na primer, istraživački projekti FJC-a istraživali su korišćenje tehnologije u sudnici radi predstavljanja dokaza o mogućim efektima na proces pronalazjenja činjenica, ocenjivali su digitalnu audio tehnologiju za snimanje sudskog postupka, ispitivali praksu alternativnog rešavanja sporova, i proučavali promene u propisima vođenja zajedničkih parnica.

sudova, razne istorijske dokumente i beleške, kao i priručnike za pravosudnu istoriju. Ova služba takođe izrađuje obrazovne materijale kako bi podstakla proučavanje istorije federalnog pravosuđa. Ona takođe podržava istorijske programe pri pojedinim federalnim sudovima.

posećuje strane sudove i pravosudne obrazovne centre. Program posete stranih pravosudnih stručnjaka (Visiting Foreign Judicial Fellows Program) omogućava stranim sudijama, sudskim zvaničnicima i naučnicima, da obavljaju istraživanje u FJC-u i istražuju teme u vezi pravosudne administracije, često uz pomoć osoblja FJC-a.

Putovanja i drugi direktni troškovi za pravosudne obrazovne programe za strance, uključujući i Program posete stručnjaka (Visiting Fellows Program), finansiraju se iz spoljnih izvora.

Ako želite da organizujete posetu Federalnom pravosudnom centru ili zatražite informacije o materijalima Federalnog pravosudnog centra, kontaktirajte:

Mira Gur-Arie
Direktor, Međunarodni pravosudni odnosi
(International Judicial Center)
Federal Judicial Center (Federalni pravosudni centar)
One Columbus Circle NE
Washington, DC 20002-8003
tel.: 202-502-4191
faks: 202-502-4099
e-mail: mgurarie@fjc.gov